ცნობის ფურცელი

...I წ. უოველ-დღიური გამოცემა 1901 სამშაბათი, 3 იანვარი № 1344

...ზეთი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ...ლებრივი სტრიქონი „პეტიტით" პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.
...ლის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის" და „ცნობის ფურცლის" რედაქციაში ...ს ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგო-...ბის ... (ქვაშვეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
რედაქციის კანტორა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტირუზოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели"—„Моамбе". ტელეფონი № 372

1901 წლისათვის
მიიღება ხელის მოწერა
„მოამბე"-„ცნობის ფურცელ"-ზე

უოველ თვიური ჟურნალი
„მ ო ა მ ბ ე"
(წელიწადი მერვე)

ფასი ჟურნალისა გაგზავნით:

...სიაში და რუსეთში:		საზღვარ გარეთ:	
...ლით	10 მ.	1 წლით	13 მ.
...ით	6 „	6 თვით	7 „
...	3 „	3 „	5 „

წლიური ფასის განაწილება:
...ველად—5 მანეთი, 1-ლ აპრილამდე—...ნეთი და 1-ლ სექტემბრამდე—2 მანეთი.

უოველ დღიური გაზეთი
„ცნობის ფურცელი"
(წელიწადი მეექვსე)

ფასი გაზეთისა გაგზავნით:

კავკასიაში და რუსეთში:		საზღვარ გარეთ:	
1 წლით	6 მ.	1 წლით	9 მ.
6 თვით	4 „	6 თვით	7 „
1 „	75 კ.	1 „	90 კ.

წლიური ფასის განაწილება:
პირველად—3 მანეთი, პირველ აპრილამდე—3 მანეთი. თითო ნომერი—3 კაპ.

...„მოამბე"-ს მთელის წლით გამომწერს, „ცნობის ფურცელი" ...ოდ გაეგზავნება, მხოლოდ ქალაქ გარედ გასაგზავნ ფოსტის ხარჯისათვის უნდა ...დაუმატოს 1 მანეთი, რომელიც ხელის მოწერისათანავე უნდა იქმნას შემოტანილი.

განცხადების ფასი: 1-ლ გვერდზე სტრიქონი—10 კაპ., მე-4—5 კაპ.; თუ განცხადება ...ჯერზე მეტი დაიბეჭდება, მაშინ დაბეჭდვა ნაკლები ღირს.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ въ редакцію „Моамбе" и „Цнобисъ-Пурцели".
რედაქცია იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტირუზოვის სახლში. ტელეფონი № 372.

ქართული თეატრი

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს, 4 ი ა ნ ვ ა რ ს 1901 წ.

ბენეფისი ტასო აბაშიძისა

ქართული დრამატიული საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება

ფ უ ლ ი და ხ ა რ ი ს ხ ი

ორიგინალური კომედია 3 მოქმ. თხზ. აზიანისა.

მ შ ვ ე ნ ი ე რ ი ე ლ ე ნ ე ს მ ს ა ი ჯ ე ბ ე ლ ნ ი
ფარსი 2 მოქმ. გადმ. ა. კავარლის-მიერ

მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი, დასასრულ დიდი დივერტისმენტი

სხვათა შორის მონაწილეობას მიიღებენ რუსული ოპერეტის არტისტები: ქ-ნნი ...ლინა, ბ.ბ. თუმანსკი, კოშევსკი და ქართული თეატრის არტისტი ბ. ადამიძე

რეჟისორი ვ. გუნია.

დასაწყისი 8 საათზედ.

...არბ. ნესის მოწყველთა გრების ...ბჭო ამით აცხადებს, რომ შუადღის ... საათზე, 1901 წლის 8 იანვარს, ...ჯის სადგომში, ქ. ქუთაისში, მოხ-...ბა საჯარო ვაჭრობა, რომლით გაი-...მა იჯარით სამუშაო ჭიათურის მარ-...ნეცის სამრეწველო რაიონში გზების ...კეთებისა და გაფართოებისა 14000 ...ნ. ღირებულობისა. ვისაც ჰსურს ...ონაწილეობა მიიღოს ვაჭრობაში, უნ-...და წარადგინოს საბჭოში ვაჭრობის ...აწყებამდე 700 მან. ნაღდი ფულით, ...ნ მთავრობის მიერ უზრუნველ ყოფილ ...არგებლიანი ქაღალდებით. ეს გი-...რაო შევსებულ იქნება სამუშაო ღირე-...ბულობის 10%-მდე იმით, რომ მოი-...ჯარადრეს დაეკავება 10% ფასისა, რო-...მელიც მას მიეცემა ასრულებულ სამუშაოში. ვაჭრობის შედეგი საბჭომ უნდა დაამტკიცოს.

(ნ. 3—1)

შაბათს, 6 იანვარს 1901 წ., ტფილისის „კრუჟოკის" დარბაზში გამართულ იქმნება

ბ ა ლ ი

ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლის თანხის გასაძლიერებლად.

ბილეთი ღირს 2 მან. და 10 კაპ.

ქალებისათვის გულ-ამოჭრილი კაბა სავალდებულო არა არის. სამხედრო კაცთათვის ჩვეულებრივი ტანისამოსი და დანარჩენებისთვის ფრაკი და ნაციონალური ტანისამოსი.

ბილეთები იყიდება „კრუჟოკის" შვეიცართან.

(8—5)

ტფილისის კერძო
სამკურნალო
მკურნალის მიხეილ გედევან შვილისა.
ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა,

დ ი ლ ი თ:

ვ. ი. ჭიჭინაძე — კბილის სნეულებანი 8—10 საათამდე.
მიხეილ ა. გედევანიშვილი — ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით — 9—10 ს.
ნ. ა. მუდინი — ყურისა, ყელისა და ცხვირისა — 10—11 საათამდე.
ი. ვ. ახალშენიშვილი — კბილის სნეულებანი — 10—2 საათამდე.
ა. ნ. მატინოვი — თვალისა 11—12 ს.
ექიმი ქალი მ. ს. ბაქრაძე-ბავშვებისა 11—12
დ. ა. გედევანიშვილი - ნერვებისა და შინაგანი — 12—1 საათამდე.
ვ. დ. მარკევიჩი — სალოსტაქრო $12\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ საათამდე, სამშაბათობით 3—4 საათამდე.
ი. დ. ბეგთაბეგოვი — საშვილოსნოსა, კანისა და სამარდესი — $1\frac{1}{2}$—2 საათამდე

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

ი. ნ. თუმანიშვილი — ქალთა სნეულებანი — 5—6 საათამდე.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევისა და დარიგებისა 50 კ.; ოპერაციები - მორიგებით. კრაოტი 4 მან დღე და ღამეში. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოა.

ადრესი: გუდა, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274.

დირექტორი სამკურნალოსი
მიხეილ გედევანიშვილი
(წლ.)

პროფესორი ვასილ პეტრიაშვილი.

როგორც დღევანდელ ჩვენის გაზეთის დეპეშიდან სჩანს, ოდესის ქართველ სტუდენტობას პირველ იანვარს გადაუხდია საიუბილეო დღესასწაული პროფესორის ვასილ პეტრიაშვილისა.

ძნელად თუ ჩვენს ცხოვრებაში შეხვდებით ისეთს პირს, რომელსაც ისეთი საერთო სიყვარული და პატივისცემა დაემსახურებინოს, როგორც პროფესორს პეტრიაშვილს. შესაძლოა ცოტათი ამის მიზეზი ისიც იყოს, რომ ჩვენს უფერულსა და უმსგავსო ცხოვრებას იგი ფაქტიურად განშორებულია... ფაქტიურად მეთქი, იმიტომ ვამბობ, რომ იშვიათად მოიძებნება ქართველი, რომელსაც ისე ღრმად, ისე წრფელად უყვარდეს თავისი ქვეყანა, როგორც მას. იშვიათად თუ შეხვდებით ქართველს, რომელსაც ისე ეწოდეს გული თავისს ქვეყნისათვის, როგორც მას ოცდა ათი წელიწადია ეს კაცი სცხოვრობს და თვალყურს ადევნებს ჩვენის ქვეყნის მომავალს — ახალგაზდობას. ყოველი მათგანის ნიჭი, მეცადინეობა, აზრი და ფიქრი აღელვებს, იტაცებს მას; გაფაციცებით მოელის ამა თუ იმ ახალგაზდის, ახალგაზდობის ამა თუ იმ ჯგუფის ნაყოფიერ მეცადინეობას სამშობლო ნიადაგზედ და აღტაცებულია, თუ რამე კაცობრიობის ნიშანწყალს იჩენს ცხოვრებაში რომელიმე მათგანი, ხოლო სასოწარკვეთილებით გულ მოწყლულია, როცა საიმედო ახალგაზდას უმსგავსი ცხოვრება ჩაითრევს, ტალახით გასვრის და ადამიანობის სახეს უკარგავს მას.

ოდესელ რომელ სტუდენტს არ აგონდება უოველთვის ეს ნიადაგ გაჩუმებული პროფესორი, რომელიც „თავისიანებში" გამოცოცხლდება როცა სამეცნიერო შრომით მოქანცული დაბრუნდება ხოლმე თავისს სახლში და იქ შეკრებილ ახალგაზდობას დაინახავს? რომელ მათგანს არ ახსოვს ნიადაგ ნაღვლიანად ჩაფიქრებულის ამ კაცის გამოცოცხლება, როცა თავისს ქვეყნის საქმეზედ ლაპარაკობს, როცა ქვეყნის ვარამზედ გატაცებულად მოლაპარაკე ახალგაზდობას ჰხედავს. ნიადაგ მშვიდი და დაუღალავად მშრომელი კაცი, ლაბორატორიაში მიდის, ვინ იცის იქნებ მისთვისაც, რომ თავგანწირულ შრომას მეცნიერებისათვის მკვნესარი გული გადააყოლოს და სევდები მეცადინეობით გაიქარვოს და ბრუნდება სახლში მოქანცული მწარე ფიქრებისთვის, რომელთაგანაც მისი საყვარელი ახალგაზდობა ართობს. ოდესელი ქართველი ახალგაზდობა მეტად ბედნიერია, რომ ნიადაგ თვალწინ ჰყავს თვით ადამიანი, რომელიც უოველს ჟამს აგონებს სამშობლოს, ადამიანი, რომელიც თითქმის ახალგაზდურად გატაცებული მოყვარულია ამ სამშობლოსი. 30 წელზედ მეტია სამშობლოს გარეშეა, მაგრამ ამ ოცდა ათის წლის განმავლობაში მას არავითარი ისეთი დამოკიდებულობა არ გაუჩენია, რომელსაც ერთი ბეწოთი მაინც დაევიწყებინოს საუკეთესო საყვარელი მისი ცხოვრების საგანი სამშობლო და ამ სამშობლოს ბედ-იღბლის — მომავალი ახალგაზდობის სიყვარული.

ოდესელ სტუდენტობამ განიზრახა განასაუკუნოს თავისის საყვარელისა და ... ფასის პროფესორის სახელი, მის სახელზე სტიპენდიის დაარსებით. სასიამოვნო ჩვენდა არა მარტო ოდესელ სტუდენ... არამედ მრავალი ჩვენი მოღვაწე ... პენდიის დაარსებას დიდის სიხარულ... თანაგრძნობით მიეგება.

დეპეშები

ოდესა, 1 იანვარი
(საკუთარი კორრესპონდენტისაგან)

დღეს ქართველმა სტუდენტებმა ... წაულეს ოცდაათის წლის მოღვ... იუბილეი დამსახურებულის პროფე... პეტრიაშვილისა. პროფესორს მიარ... ადრესი. საპასუხო სიტყვაში პატივცემულმა პროფესორმა, ჩვეულებრივის თავმდაბლობით, სხვათა შორის, სთქვა: „ბატონებო, თქვენ მეტად გააზვიადეთ ჩემი ღვაწლი; ერთი შემიძლია მხოლოდ ვთქვა, რომ მე და ახალგაზდობას უოველთვის გვიყვარდა ერთმანეთი და რამდენადაც შემეძლო ვშველოდი მას".

[...]ის დეპეშა სააგენტოსაგან»)

31 დეკემბერი.

პეკინი. [პ]რინცი ცინი და ლიხუნჩანგი ჯერ კიდევ ელიან ინსტრუქციებს საიმპერატორო სახლიდან; ორივე დარწმუნებულია ეხლა, რომ მიიღებენ ბრძანებას — დაუყოვნებლივ მოაწერონ ხელი სახელმწიფოთა ნოტას. ცინი აცხადებს, რომ ამგვარ ბრძანების მოსვლა მტკიცდება იმითაცა, რომ პრინცს ჩუნს უკვე მიენდო ბერლინში წასვლა და ჩინეთის მთავრობისაგან მწუხარების გამოცხადება კეტელერის მოკვლის გამო.

ბერლინი. რეიხსტაგი. დღეს წარედგინა რეიხსტაგს კანონ-პროექტი არხების შესახებ; თხოულობენ კრედიტს 389.010.700 მარკას არხის გაკეთებისათვის რეინიდან ვეზერზე ელბისაკენ მაგდებურგთან, ღრმა არხისათვის ბერლინიდან შტეტინამდე, არხისათვის ოდერსა და ვისლას შუა, სილეზიისა და იმ არხის შუა, რომელიც აერთებს ოდერსა და შპრეს და აგრეთვე ქვემო ოდესის გაწესრიგებისათვის.

პეკინი. პეკინიდან დიპლომატიურ მოლაპარაკების გადატანის წინააღმდეგ იაპონიამ განუცხადა ამერიკის მთავრობას შემდეგი: კონფერენციაში მონაწილეობის მისაღებად საჭირო იქმნებიან ისეთი სახელმწიფო პირები, რომელნიც ეხლა ჩინეთისათვის მეტად საჭირონი არიან; გარდა ამისა, კონფერენციაზე საქმეების განსჯას შეუძლებელია არ დაესწრნენ ელჩები, რომელნიც კარგად იცნობენ ჩინეთის ადგილობრივ პირობებს.

შანხაი. სამი იტალიური ჯავშნიანი გემი სდგას სონმუნის ნავთ-სადგურის წინ. ჩინელები ჰფიქრობენ, ვითომც იტალიელებს განზრახვა ჰქონდეთ მიიღონ სადგური სონმუნის ჩრდილოეთით.

პეკინი. სასახლემ უბრძანა ჩინეთის რწმუნებულებს მოაწერონ ხელი სახელმწიფოების ნოტას.

მუკდენი. იტყობინებიან, რომ დევეტის ჯარი რამდენიმე ნაწილად გაიყო.

კაპშტადტი. აქ უფრო და უფრო გრძნობენ, რომ ცხენოსანი ჯარი საჭიროებაზე ბევრად ნაკლებია. გაძლიერებისათვის საშუალება არ არის. მოუთმენლად ელიან ცნობას ინგლისიდან ცხენოსან რაზმების გამოგზავნის შესახებ.

ბლუმფონტეინი. აქაურ სამშვიდობო კომიტეტის წევრებმა ფაზერმა, ჰოლმერმა, პერომმა და კანვიკერტმა და აგრეთვე კრუგერის [...] წევრმა ვანტადერმა და ალმასრულებელ კომიტეტის წევრმა ალდენდორფმა გამოსცეს პროკლამაცია ბურების მიმართ. მაში ნათქვამია, რომ მცხოვრებთათვის სასარგებლო იქნება, თუ ისინი [...] კიტჩენერის განცხადებას და [...]ნ ბურებს დამორჩილდებიან.

[...]არისტი. სანიტარულ საბჭოს უკანასკნელ დადგენილების ძალით, დაინიშნა [...]ის კარანტინი სტამბოლიდან, სმირნიდან და ყველა შავ-ჭირიან ადგილებიდან [...] გემებისათვის.

[...]ტადტი. სამთო უწყება და სამხედრო [...]თველობა შეთანხმდნენ იმის შესახებ, [რომ ა]ხლო ხანში 1200 სამთო მოხელე დაბრუნდეს რანდში იქაურ მადნების [...]ელად. ისინი უნდა ჩაირიცხონ რკი[...]ის პიონერთა პოლკში ან რანდის [...]ლელ რაზმში.

[...]ურეისბურგი. პოლკ. გრენფელი შეეხვნა ბურებს, რომელთაც ხელთ ეჭირათ რეკი სტრანფანტონის ფერმასთან. ადგილობრივი ჰოლანდიელები მტრულად შეხვდნენ მას. უკანასკნელ დღეებში კაპის ახალშენში შესეულ ბურებს შეემხრნენ ადგილობრივი მეამბოხენი.

პეტერბურგი. დაიბეჭდა უქვეშევრდომილესი მოხსენება ფინანსთა მინისტრისა 1901 წლის ხარჯ-აღრიცხვის შესახებ. სახელმწიფო შემოსავალი: ჩვეულებრივი 1,730,096.006 მ., საგანგებო—1,500,000 მ.; სახელმწიფო ხაზინის თავისუფალი ნაღდი—56,886,000 მ. სულ - 1,788,482.006 მ.; სახელმწიფო გასავალი: ჩვეულებრივი - 1,656,652,556 მან., საგანგებო — 131,829,450 მ., სულ - 1,788,482,006 მ.; ჩვეულებრივი შემოსავალი აღემატება ჩვეულებრივ გასავალს 73,4 მილიონ მანეთად. ჩვეულებრივი შემოსავალი აღემატება შარშანდელ ჩვეულებრივ შემოსავალს 136,350,326 მანეთით. საზოგადოთ ხარჯთ-აღრიცხვა მეტად ფრთხილად არის შედგენილი; კერძოდ მომეტებული შემოსავალი მოსალოდნელია მაგარ სასმელების მონოპოლიიდან, სულ აქედან მოელიან 51 მილიონ მანეთით მეტს, ვიდრე შარშან; სასმელების გადასახადი წელს 258 მილიონით მეტი უნდა იქნეს შარშანდელზე. სახელმწიფო რკინის გზების შემოსავალი აღემატება შარშანდელს 29,7 მილიონით; გამოსყიდვის გადასახადი აღემატება შარშანდელს 11,2 მილიონით; სადამოჟნო შემოსავალი 21 მილიონით ნაკლები იქნება შარშანდელზე. ამ შემოსავლის გამოანგარიშების დროს მიღებულია მხედველობაში ის გარემოება, რომ ზოგიერთ ტარიფების მომატება გაადიდებს დამოჟნის შემოსავალს 5 მილიონით, მაგრამ შინაურ მრეწველობის გაფართოვება და ახალი ქარხნების გაკეთების შემცირება გამოიწვევს თუჯის, რკინის, მაშინების და სხვა ამ გვარ საქონლის შემოტანის შემცირებას. შემოსავლის მომატება მოსალოდნელია: სატყეო საქმეში — 8 მილ., სესხის გასტუმრებაში და სხვა ხარჯების დაბრუნებაში — 5 მილ., თამბაქოს შემოსავალში — 3,7 მილ., სამრეწველო გადასახადში 3,6 მილ., საგერბო და სასამართლოს გარდასახადში 3,5 მილ., ჩვეულებრივი გასავალი მოსალოდნელია—92,210,877 მანეთით მეტი შარშანდელზე. აქ არის ნაანგარიშევი 45 მილ. ხარჯი რკინის გზის მატარებლების მომატებისა; დღემდის ეს ხარჯი ინიშნებოდა საგანგებო ბიუჯეტში; გადამეტებული ხარჯი განზრახულია გზათა სამინისტროს ხარჯთ-აღრიცხვაში, სახელდობრ: 68,8 მილიონით მეტი. ფინანსთა სამინისტროს კრედიტი აღემატება შარშანდელს 37,7 მილ. მანეთით. საზღვაო სამინისტროს კრედიტს მიემატება — 6,9 მილ.; სხვა უწყებების კრედიტი ცოტათი იქმნება შეცვლილი. საგანგებო ხარჯისთვის დანიშნულია 131,829,450 მ., მათ შორის ციმბირის რკინის გზისათვის — 7,277,269 მან., ამავე გზის დამატებითი ხარჯისთვის 3,078,131 მან., სხვა გზების გაკეთებისათვის — 31,974,050 მან.; კერძო რკინის გზების სუბსიდიებისათვის - 82 მილ. მან. კერძო პირების დასაჯილდოვებლად პრომპინაციის უფლების მოსპობის გამო — 7,500,000 მან.; ამ რიგად საერთო ხარჯი აღემატება შარშანდელს — 31 მილ. მანეთით. საგანგებო ხარჯის დაფარვას მოანდომებენ საგანგებო შემოსავალს — 1,500,000 მან. და იმ თანხას, რომელიც გადარჩება ჩვეულებრივ შემოსავალს ჩვეულებრივ ხარჯის დაფარვის შემდეგ — 73,443,450 მან.; დანარჩენი 56,886,000 მ. დაიფარება სახელმწიფო ხაზინის ნაღდი ფულით.

მოხსენება ხსნის ტერმინს — „თავისუფალი ნაღდი“. კანტროლის უკანასკნელი ანგარიშით, „თავისუფალი ნაღდი“ ფული ხაზინაში იყო 1900 წლის 1-ლ სანვრისათვის 259,3 მილ. გასულ წელს ამ თანხას მიემატა 129,1 მილიონი. „თავისუფალ ნაღდს“ აკლდება 1900 წელს 160,6 მილ. მანეთი საგანგებო ხარჯის დასაფარავად, 50 მილ. მანეთი სახელმწიფო ბანკის უპროცენტო ვალის სრულებით გასასტუმრებლად და 61,9 მილ. მან. იმ ხარჯების დასაფარავად, რომელიც გამოიწვია შორეულ აღმოსავლეთის ომიანობამ. ყველა საგანგებო გასავალი დაფარულია ხაზინის ნაღდი ფულით, რომლიდან 1901 წლის პირველ იანვრისათვის დარჩა 123 მილ. მან. ამ თანხიდან 56,8 მილ. მან. გადიდება 1901 წლის ხარჯებისათვის; დანარჩენი 66 მილ. დარჩება ხაზინის ნაღდ ფულად. ძნელი 1900 წელი გადაიტანა რუსეთმა არა თუ სესხის აუღებლად, არამედ მას დარჩა საკმაოდ დიდი თანხა, რომლითაც შეიძლება მიმდინარე წლის საგანგებო ხარჯის დაფარვა. მოხსენებაში ჩამოთვლილია პოლიტიკური და ეკონომიური მიზეზები ფულის ბაზრის ცუდის მდგომარეობისა და ნათქვამია, რომ ეს მდგომარეობა დროებითია. ნაღდი ოქროს შემცირება არ წარმოადგენს საშიშ მოვლენას. ნაღდი ოქრო არის 807,8 მილ. მანეთი. ეს თანხა გადიდდა 684,5 მილიონით. ქაღალდის ფულის თანხა შემცირდა 552,8 მილიონამდე: ოქროს ფული მოიჭრა 149,3 მილიონი მანეთისა, 1898 წლიდან ნაღდ ოქროს მოაკლდა 520,5 მილიონი. სამაგიეროდ ხალხში დასაბრუნებელ მოჭრილ ოქროს ფულს მიემატა 535,2 მილ. ხოლო ქაღალდის ფულს მოაკლდა - 348,9 მილ.; სრული იმედია, რომ განსაკუთრებულ გარემოების შეცვლის შემდეგ, შესაძლებელი გახდება ნაღდი ოქროს დანაკლისის შევსება.

საქმე გაძნელდებოდა, რომ არ გვესარგებლნა მოხერხებილის დროით და სულ ცოტა ხანში არ მოგვეხდინა საფინანსო რეფორმა. მოხსენებაში აღნიშნულია ხარჯი (61,9 მილ. მან.), რომელიც მოუვიდა სახელმწიფოს შორს-აღმოსავლეთში, იმას გარდა რომ საზღვაო და სამხედრო სამინისტროები დიდ ფულს ხარჯვენ იქვე. მაგრამ ამით კიდევ არ თავდება ის ზარალი, რომელიც მოაქვს აღმოსავლეთის საქმეებს, ზარალის ნამდვილი რაოდენობის გამოკვლევა ჯერ ძნელია, მაგრამ ეს ზარალი დიდია და გამოიხატება რუსეთის მრეწველობისა და ვაჭრობის შეჩერებაში.

ამაზე უფრო მძიმეა რამდენიმე ას მამაც ოფიცერთა და ჯარის-კაცთა დაკარგვა, მაგრამ სანუგეშო მხარე აქვს ამ მოვლენას: აქ გამოიხატა რუსეთის ხელმწიფის მშვიდობის მოყვარეობა. რუსის წარმომადგენლის განთავის ფლებამ პეკინში და ჩინელების დაცემა ბლაგოვეშჩენსკზე აიძულეს რუსეთის მთავრობა გაეგზავნა თავისი ჯარი ჩინეთში. მიზ[ნ]ის თავის მოკალეობათა შესრულებისთანავე რუსეთმა გამოიყვანა თავისი ჯარები პეკინიდამ და შეამცირა მანჯურიაში მყოფ ჯარების რიცხვი. მეორე სანუგეშო მხარეა სისწრაფე, რომლითაც 220,000 ჯარის კაცი გაჩნდა 9000 ვერსტის სიშორეზე ჩვენის საზღვრების დასაცველად. შესანიშნავია, რომ საზღვრებს უმთავრესად იცავდნენ თვით ციმბირი და მისი ჯარები. ახალმა მხარემ იჩინა თავი არა როგორც მეტროპოლიის დაშორებულმა ახალშენმა, არამედ როგორც ნამდვილმა რუსეთის მხარემ. რუსეთი მშვიდობიანობის მოყვარეა არა სისუსტის გამო, არამედ ძლევა მოსილობის გამო. ძლევა მოსილობა მას არ დაუდვია საფუძვლად აშკარა ეგოისტურ მიზნებისათვის.

შორ აღმოსავლეთის ამბები ჰმოწმობენ, რომ ჩვენს სამშობლოს, რომელმაც უჩვენა ქვეყანას შესანიშნავი მაგალითი ძლიერებისა და მშვიდობიანობისა და მშვიდობიანობის შეერთებისა, შეუძლია დამშვიდებით უცქიროს მომავალს და ვლიდეს იმ გზით, რომელიც უჩვენა მას თვითმპყრობელმა ნებამ მეფისამ. 1901 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი: ჩვეულებრივი გასავალი: სახელმწიფო ვალი 274.909,743 მან. უმაღლესი სახელმწიფო დაწესებულებანი — 3.155,401, უწმინდესი სინოდის უწყება — 23.783,809, კარის სამინისტრო — 12.715,243, გარეშე საქმეთა — 5.289,074, სამხედრო — 324.824,871 საზღვაო — 93.597,566, ფინანსთა — 305.833,826, სახელმწიფო ქონებათა — 40.728,781, შინაგან საქმეთა — 87,650,199, სახალხო განათლებისა — 33 076 518, გზათა — 385.143,459, სასამართლოს — 46.227,505, სახელმწიფო კანტროლი — 7.116,715, სახელმწიფო სამმართველო ცხენების მოშენებისა — 1,599,746; იმ შემთხვევისათვის, თუ სურსათი გაძვირდა, გადადებულია — 1.800,000; მოულოდნელი ხარჯი — 12,000,000; სულ — 1.656,652,556. ჩვეულებრივი შემოსავალი აღემატება ჩვეულებრივს გასავალს 73.443,450 მანეთით.

საგანგებო ხარჯები: ციმბირის რკინის გზის გასაყვანად — 7.277,269, ამავე გზისათვის მომატებული ხარჯი — 3,078,131, სხვა რკინის გზების გასაყვანად — 31,974,050, კერძო რკინის გზებზე სესხის გასაცემად — 82,000,000, პრომპინაციის უფლებათაგაუქმების — 7,500,000, სულ — 131.829.450 მან. სულ გასავალი — 1.788,482,066. ჩვეულებრივი შემოსავალი: პირდაპირი გადასახადი — 127,172,905, არა პირდაპირი — 652,310,800. ბაჟი — 88,916,724, სამთავრო რეგალიები — 227,999,900. სახელმწიფო ქონება და კაპიტალები — 465,335,362; სახელმწიფო მამულების გაყიდვა — 573,291. გამოსასყიდი გადასახადი — 88,906,500. ხაზინის ხარჯების დაბრუნება — 72,917,197. სხვა-და-სხვა შემოსავალი — 5,963,327. სულ ჩვეულებრივი შემოსავალი — 1.730,096,006 მან., საგანგებო რესურსები: სამუდამოდ შეტანილი სახელმწიფო ბანკში — 1.500,000 მ., ხაზინის თავისუფალი თანხა — 56,886,000, სულ — 1.788,482,006.

1 იანვარი

პეტერბურგი. სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარედ 1901 წლისთვის დამტკიცებულია დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე. — გამოცხადებულია: უმაღლესი რესკრიპტები: სამხედრო მინისტრ კუროპატკინს ებოძა ინფატერიის გენერლობა და ოდესის მხედრობის მმართველს მუსინ-პუშკინს ანდრია პირველ წოდებულის ორდენი; უმაღლესი გრამატები ორდენებით დასაჩუქრებისა: ვლადიმირისა პირველ ხარისხის ორდენი გრაფ ტატიშჩევს; ალექსანდრე ნეველის ინფანტერიის გენერალს მაქსიმოვსკის, გენერალ-ლეიტენანტს ოტტო-ფონ-შტუბენდორფს, გენერალ-ლეიტენანტს გროდეკოვს კავალერიის გენერალს კულოგაჩევს, არტილერიის გენერალს ბარსოვს, გენერალ-ლეიტენანტს ტევიაშევს, მედიცინის დოქტორ რემერტს, სენატორს მარკოვს, სენატორ ჩერევანსკის, ტაინი სოვეტნიკს ვერხოვსკის, სენატორ კიდოშენკოვს და ტაინი სოვეტნიკს ანუჩინს. უმაღლესი ბრძანება იუსტიციის მინი[სტრის ამხანაგ]ურავიოვს დეისტვიტელნი ტაინი სოვეტნიკობა, იუსტიციის სამინისტროს პირველ დეპარტამენტის დირექტორი მონხინი დაინიშნა იუსტიციის მინისტრის ამხანაგად, თურქესტანის გენერალ-გუბერნატორი ინფანტერიის გენერალი დუხოვსკოი დაინიშნა სახელმწიფო საბჭოს წევრად, იუსტიციის მინისტრის ამხანაგი ტაინი სოვეტნიკი ბუტოვსკოი დაინიშნა სახელმწიფო საბჭოს წევრად; ვლადიმირის მეორე ხარისხის ორდენები ებოძათ: ფინანსთა მინისტრს, გზათა მინისტრს და მათი უდიდებულესობის კანცელარიის მთავარ გამგეს ტანეევს; დიდს მთავარს ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძეს ებოძა გენერალ-ადიუტანტობა. პრინც კონსტანტინე პეტრეს ძე ოლდენბურგელს გენერალ-ლეიტენანტობა. ებოძა ორდენები ვლადიმერის მესამე ხარისხისა: ფლიგელ-ადიუტანტებს: დიდს მთავარს პეტრე ნიკოლოზის ძეს, დიდ მთავარს გიორგი მიხეილის ძეს და დიდ მთავარს სერგი მიხეილის ძეს; ვლადიმირის პირველი ხარისხის: არტილერიის გენერალ ბაშილოვს, ინფანტერიის გენერალს მელიხოვს; ალექსანდრე ნეველის ბრილიანტის ნიშნები: კავკასიის მთავარ-მართებელს თავ გოლიცინს, ინფანტერიის გენერალს კოსიჩს, ინფანტერიის გენერალს დმიტროვსკის; თეთრის არწივისა მახვილებითურთ: ვიცე-ადმირალს ევგენი ალექსეევს; ვლადიმერის მეორე ხარისხისა: დედოფალ მარიამ თეოდორეს ასულის მსახურს გენერალ-ადიუტანტ თავად ვლადიმერ ბარიატინსკის; კრეისერ „ავრორა“-ს უფროსს, 1-ის რანგის კაპიტანს, იენიშს 1-ლს ებძანა ჩერნომორის ფლოტის და შავი ზღვის ნავთ-სადგურის შტაბის უფროსის თანამდებობის აღმასრულებლობის მიღება. სამხედრო და გარეშე საქმეთა მინისტრები დაბრუნდნენ პეტერბურგში. კარის მინისტრს ბარონს ფრედერიქს ებოძა კავალერიის გენერლობა.

...ა მის გადაუწყვეტია ცალკე შეთანხმება შეკ-...ჩინეთის მთავრობასთან. მოლაპარაკება გა-...თული იქნება პეტერბურგში. მაშასადამე მათი ...ერხი დამალული იქნება ევროპის დიპლომატ-...ცნობის მოყვარეობისათვის, მეტადრე ინ-...ისისა და გერმანიის წარმომადგენელთათვის. ...ერი სახემწიფოს ინტერესებს კი ჩინეთში ...მნნევი ზარალი მოუვათ იმ პრივილეგიე-...ან, რომელსაც რუსეთი ჩამოართმევს ...თს თავისი მეგობრული ურთიერთობი-...ისა».

※ უნგრეთის ვაჭრობის მინისტრად ნა-...ვის ლუკაშის ტრაგიკულმა სიკვდილმა, ...ტ»-ის სიტყვით, ძლიერ აღელვა ადგი-...ბრივი პრესსა და საზოგადოება. გაზე-...ი უძღვნიან განსვენებულს, როგორადაც ...ოგადოებრივ მოღვაწეს, მეტად თანაგრძნო-... სავსე ნეკროლოგებს. ამტკიცებენ, რომ ის ...ედებანი, რომელსაც ლუკაშს სდებდნენ, სრუ-...ლ უსაფუძვლონი ყოფილან. ლუკაში ბოლოს ...ს ცხოვრობდა სანატორიაში, სადაც იგი მი-...სული იყო თავისი საკუთარის სურვილით. ...ძალიან შეწუხებული იყო გაზეთების გაკიც...თ. ლუკაში იყო უნგრეთის წარმომადგენლად ...ზის გამოფენაზედ და გაზეთები ა რალებდ-..., ვითომ მან უწეს-რიგოდ ღიდძალი ფული ...ცრა უნგრეთის განყოფილების გამართვაზე-.... სიკვდილის დღეს ლუკაში სანატორიიდან ...რული იყო, მისული მდინარე დუნაის ნაპი-... და კლდიდან გადავარდნილიყო და ყინულზე ...სხვრეულიყო. იმისი გვამი რის წვალებით გა-...იღეს ყინულიდან. ლუკაში იყო 53 წლისა. ...თს დროს განსვენებული იყო ლიბერალური ...ის ვიცე პრეზიდენტად და პარლამენტის დე-...ტატად; ის მონაწილეობას იღებდა მწერლო-...საც. რადგანაც მთავრობამ ლუკაში სრულიად ...ნაშვილოდ სცნა, იმას დაასაფლავებენ სახელ-...ვო ხარჯით.

※ ოსმალეთის სულთანი, როგორადაც ხა-...ვი ყველა მუსულმანების, ჰგზავნის ჩინეთში ...სულმახთა მისიას, რომელმაც ჩინელი მუ-...ლმანები უნდა დაამშვიდოს და დაარიგოს, რომ ...გაერიონ აჯანყებაში ევროპიელთა წინააღმ-... გერმანიის იმპერატორი ეხლა გერმანულ ...მხედრო გემს აძლევს ამ მისიას ჩინეთში ...საყვანად.

...ყველანი ერევიან ნელა ნელა საერთაშორისო ...ქმეებში. რიგი ეხლა სპარსეთის ყენზედ მიდ-... მაინც საერთაშორისო საქმეებს ერთი ყენი ...აკლია, — ამბობს ერთი რუსული გაზეთი.

※ საბერძნეთის ბატონიშვილმა გიორგიმ ...ოარა ევროპის ყველა სახემწიფოების სასახ-...ეები და ეხლა ბრუნდება თავის სახლში კრი-...ს კუნძულზედ ქალ. განეაში. ფრანგული ...ზ. «ფიგარო» ეხება ამ მოგზაურობის მიზან-... და შედეგებს, და ამტკიცებს, რომ ბატონი-შვილის მოგზაურობის მიზანი იყო დაითანხმოს კრიტის მფარველი ოთხი სახემწიფო, რომ საერ-თაშორისო ჯარების მაგივრად კრიტზედ ბერძ-ნის ჯარები დაეყენებინათ. რაკი ეს თანხმობა იქნებოდა, მაშინ კრიტის საერო კრება ადვილად დაადგენდა დეკრეტს და კრიტი საბერძნეთს შეუერთდებოდა.

«ფიგარო» ამტკიცებს, რომ ბატონიშვილის მეცადინეობამ არავითარი ნაყოფი არ მოუტანა. ეს მეცადინეობა ჰმოწმობს მხოლოდ მის დიდს სიყვარულს მამისადმი, მაგრამ, მეორეს მხრით, ცუდად ახასიათებს მის პოლიტიკურ შორს გამ-ჭვრეტლობას. რას ეშურება ბატონიშვილი, რო-დესაც ისედაც თავის თავად კარგად მიდის სა-ბერძნეთის სამეფო სახლის საქმე, მაგრამ ჯერ არ შეიძლება კრიტელების და ბერძნების შეერ-თება; უფრო უფროვე შეერთება მხოლოდ წაახ-დენს მათ ურთიერთობას. კრიტელი მუსულმანე-ბი ცოცტაობით გადადიან მცირე აზიაში, მაგ-რამ ვიდრე ეს გადასახლება არ გათავებულა, რომ საბერძნეთის მეფის ხელმწიფებას დაუმორ-ჩილოთ ნახევრად-მუსულმანებით დასახლებული კუნძული; მხოლოდ უარესად შევაძულებთ ბერძ-ნებსა და ოსმალებს ერთმანერთს; მაშინ ოსმა-ლეთი მკაცრ ზომებს მიიღებს ოსმალეთის ქვე-შევრდომ ბერძნების წინააღმდეგ.

※ ვატიკანის გაზეთები უფრო და უფრო ძლიერად ჰკიცხავენ საფრანგეთის მთავრობის პოლიტიკას კლერიკალიზმის მიმართ. ოფიციო-ზური «ოსსერვატორე რომანო» პირდაპირ აც-ხადებს, რომ მისი უწმიდესობა პაპი ლეონ XIII იძულებული იქმნება «თავისი დღეთა დას-რულების დროს გადავიდეს რუბიკონს და მხა-რი მისცეს იმპერატორ ვილჰელმ მე-II სამსო-ფლიო პოლიტიკისაო.

※ ჩრდილოეთ-ამერიკის შეერთებული შტა-ტების სენატი იხილავს ამ ჟამად პროექტს, რო-მელიც თხოულობს ჯარის გამრავლებას 100,000 კაცამდე. სენატორმა კარტერმა, რომელიც ამე-რიკის მთავრობის თანამოაზრეა, გამოაცხადა, რომ მარტო ფილიპინების დაცვისთვის საჭიროა 60—70 ათას კაცამდე

ამას გარდა წინადადებაა შეტანილი, რომ დაწესებულ იქნას ახალშენებისათვის ცალკე დრო-ებითი ჯარი განგებ ფილიპინებ სათვის. ესეთი ჯარი გაანთავისუფლებს შეერთებულ შტატებს იმოდენა მუდმივი ჯარის მენახ...ისაგან, რამო-დენსა ჯა ...საც იმპერიალისტები თხოულობენ.

ჯარის გამრავლება 100,000 კაცამდე, მარ-თ...ც და, მეტის მეტი იქნება, თუ მივიღებთ მხედველობაში იმ გარემოებას, რომ აწ არსე-ბული კანონმდებლობის ძალით შეერთებული შტატების მუდმივი ჯარის რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს მშვიდობიანობის დროს 27,000 კაცს.

«ნიუ იორკ ჰერალდ»-ის ბოლონდელი ცნო-ბების მიხედვით შეიძლება ვიფიქროთ, რომ სე-ნატი უფრო დასთანხმდება საგანგებო სახალ-შენო ჯარის დაწესებას. ყოველ შემთხვევაში უნდა აღვნიშნოთ ის სიტყვა, რომელიც წარ-მოსთქვა სენატში 7 იანვარს (ახ. სტ.) სენა-ტორმა ლოჯმა ჯარის შესახებ კანონ-პროექტის განხილვის დროს. სენატორმა სთქვა, სხვათა შორის, რომ ამ ჟამად იწყება სავაჭრო ომი შეერთებულს შტატებსა და ევ-როპას შუა. ეს ბრძოლა, სენატორი ლოჯის აზრით, უნდა გათავდეს. შეერთებული შტატე-ბის ვაჭრობისა და მრეწველობის გამარჯვებით მთელს მსოფლიოზე. თავის სიტყვის დასას-რულში ლოჯმა გამოსთქვა აზრი, რომ საჭი-როა ძლიერი ჯარი და ფლოტი ქვეყნის ინტე-რესებისა და უფლებათა დასაცველად მოსალო-დნელ და შესაძლებელ მტრული მოქმედებისაგან.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

✦ ამას წინად ჩვენ ვაცნობეთ მკითხვე-ლებს, რომ, თანახმად საერო განათლების სამინისტროს მოწერილობისა, უნდა გაუქ-მებულ იქმნას ტფილისის სახელოსნო სას-წავლებელში სამი ქართულ-სომხური გან-ყოფილება. ეხლა ქალაქის თავს შუამდ-გომლობა აღუძრავს კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველის წინაშე, რომ ეს რე-ფორმა თანდათან მოხდეს, ე. ი. ყოველ წე-ლიწადში თითო განყოფილება გაუქმებულ იქმნას, რათა საჭირო არ შეიქმნეს მოს-წავლეთა გამორიცხვა.

✦ გამოცხადდა უმაღლესი ბრძანება, რომ ტფილისის ვიცე-გუბერნატორად დაინიშნა მთავარ-მართებლის საგანგებო მინდობილე-ბათა მოხელე ბ-ნი მალუშევსკი.

✦ ტფილისის სამოსამართლო პალატის ბრალმდებელი ფონ-კლუგენი ამ დღეებში პეტერბურგში მიემგზავრება.

✦ მეტეხის ციხის გამგებლობა, აპუშტინის მაგიერ დროებით მიენდო მის თანაშემწეს ბ-ნ ჩიქოვანს.

✦ როგორც გვატყობინებენ, ნ ნ. შავ-როვი, ტფილისის საბრეშუმო სადგურის მმართველი, უკვე დაბრუნებულა საზღვარ-გარეთიდან და შესდგომია თავის თანამდებო-ბის ასრულებას. ბ-ნ შავროვს, სხვათა შო-რის, მინდობილი ჰქონდა მთავრობისაგან ოსმალეთის საბრეშუმო რაიონების დათვა-ლიერება და აბრეშუმის გრენის დამზადების საქმის გაცნობა.

✦ როგორც გვატყობინებენ, „ქუთაისის გუბერნიის მეაბრეშუმეთა პირველი ამხანა-გობის“ წესდება კავკასიის მთავარ-მართებელს წარუდგენია სამინისტროში დასამტკიცებ-ლად, მაგრამ სამიწად-მოქმედო სამინისტ-როს არ დაუმტკიცებია, რადგანაც ამხანა-გობის მიერ წარდგენილი წესდება პრინ-ციპიალურად თუმც ეთანხმება ნორმა-ლურ წესდებას, მაგრამ [illegible] მუხლში მაინც განსხვავდება [illegible] თად დივიდენდი არ უნდა აღემატე-ბოდეს, ნორმალურ წესდების ძალით, 5%. ამხანაგობის წესდებაში კი დივიდენდი 12%-მდე ადის. სამინისტროს უკვე მოუთხოვ-ნია ამხანაგობის გამგეობისაგან ამის შე-სახებ საჭირო განმარტება. რამდენა-დაც ჩვენ გვახსოვს, ამ საგნის შესახებ არა ერთხელ გამოუთქვამს ამხანაგობის წლიურ კრებას ის აზრი, რომ დივიდენდათ უნდა რიგდებოდეს, რაც შეიძლება, ცოტა პროცენტი, რითაც ფულიან ამხანაგებს, არა მეაბრეშუმეთ, ხალისი დაუკარგოთ წე-ვრობისა და ამხანაგებათ იყვნენ მარტო მწარმოებელნი.

✦ როგორც გვატყობინებენ ქ. ქუთაი-სიდან, წელს დაარსებული ამხანაგობა „კოლხიდა“ ამ მოკლე ხანში შეუდგება მეაბრეშუმეობის ნაწარმოების ყიდვა-გაყიდ-ვის საქმეს. ამ მიზნით ამხანაგობის გამგეო-ბა ცდილობს შეიძინოს საღი აბრეშუმის გრენი და დაურიგოს მეაბრეშუმეებს. სამ-წუხაროდ, ჯერ-ჯერობით ამხანაგებად არიან არა მეაბრეშუმენი, რადგანაც ამხანაგობა გაი-ხსნა შემოდგომაზე, იმ დროს როცა მეაბრეშუ-მეობა გათავებული იყო და წვრილ-მწარმოე-ბელს არავითარი სახსარი არ ჰქონდა საწევრო ფულის გადახდისა. მაგრამ იმედი გვაქვს, რომ ზემოდ ხსენებულ ამხანაგობის გამგეობა ყო-ველივე ღონისძიებას იხმარს, რომ წვრილ-მწარმოებელთ მეაბრეშუმეებს მოიპოვებენ ამხანაგებათ და დახმარებას გაუწევენ მათ რო-გორც ნედლ-პარკის გასაღებაში, აგრეთვე საღი აბრეშუმის გრენის შეძენაში. ჩვენის აზრით, ქუთაისის ამხანაგობას „კოლხიდას“ აქვს სულ სხვა რაიონი თავის მოქმედებისათვის, მაგა-ლითად: ქუთაისის მახლობლად მდებარე სოფლები და ზემო იმერეთი. ასე რომ კუ-ხის მეაბრეშუმეთა ამხანაგობას, რომელმაც ქუთაისის მაზრის დასავლეთი ნაწილი დაი-საკუთრა, ხელს არ შეუშლის და ორივე ძმურად და მეგობრულად იმოქმედებენ. რადგანაც ზემოდ ხსენებული ამხანაგობა, „კოლხიდა“ დაარსდა ქ. ქუთაისში, სადაც უბრალო მეაბრეშუმესათვის არ იქნება შესაძ-ლებელი მასთან მჭიდრო კავშირის დაჭერა, ამისათვის, ჩვენის აზრით, საჭიროა, რომ გამ-გეობამ შეიძინოს ყველა სოფლებში ც დაბებ-ში აგენტები, (სოფლის მასწავლებლები, მღვდლები და სხვა), რომელთაც დახმარება უნდა გაუწიონ ამხანაგობას აბრეშუმის გრენის გავრცელებაში და სხვა და სხვა.

✦ ორშაბათს, 8 იანვარს, საღამოს 8 სა-

...სენაკის მაზრაშიაც მხოლოდ ერთი საქა-...ებო სასწავლებელია.

1889 წელს სენაკის მაზრაში იყო ერთი ...თხკლასიანი სასულიერო სასწავლებელი ...ა 26 სამრევლო სკოლა. ამ სკოლებში ...სწავლობდა სულ 1358 ბავშვი, ამათგან ...ჟი 1245 და ქალი 113. ორთა შუა რიც-...ვით თითო სასწავლებელში სწავლობდა ...,2 მოსწავლე. 1897 წელს კი იყო: ერ-...ი ოთხკლასიანი სასულიერო სასწავლებე-...ი, 2 მეორე ხარისხის ორკლასიანი და ...თი ორკლასიანი სკოლა, 33 ერთკლასია-... და 16 წერა-კითხვის სასწავლებელი, ...ულ 53 სკოლა სასულიერო უწყებისა. ამ ...კოლებში სწავლობდნენ 1852 ვაჟი და ...96 ქალი, სულ 2048 მოსწავლე. თითო ...კოლაზე მოდის თითქმის 38 ბავშვი. რვა ...ლის განმავლობაში სამრევლო სკოლების ...არმატება გამოიხატება: სკოლათა რაოდე-...ნობამ იმატა 26, ანუ 96%. მოსწავლეთა ...რაოდენობამ იმატა 690 მოსწავლეთი, ანუ ...1,6%.

ორივე ტიპის სკოლებია მაზრაში 77, ...რომლებშიაც სწავლობს ვაჟი 3809 და ქა-...ლი 380, სულ 4189 ბავშვი ორივე სქესი-...სა. ორივე ტიპის ერთი სკოლა მოდის ...,557 ათას სულ მცხოვრებზე. ვარაუდით ...რომ ვიანგარიშოთ, მაზრაში სკოლაში მი-საცემი ხნის ორივე სქესისა არის 17,14 ათასი ბავშვი. ამათგან სწავლობს მხოლოდ 4189 ბავშვი, დანარჩენი 12,951 ბავშვი, ანუ 309,1% სკოლის მადლიანი ზე-გავლე-ნასაა მოკლებული!

3) ზუგდიდის მაზრას უჭირავს 2400 ოთხ-კუთხედი ვერსის სივრცე ადგილი და იპყ-რობს დაახლოვებით 125 ათას მცხოვრებს. 1889 წელს აქ ითვლებოდა ერთი ორკლა-სიანი სამოქალაქო სასწავლებელი და 18 სკოლა საერო უწყებისა, რომლებშიაც სწავ-ლობდნენ 1152 ვაჟი და 43 ქალი. თითო სკოლაზე მოდიოდა თითქმის 63 მოსწავლე. საანგარიშო წელს ამ სკოლების შესანახა-ვად დაიხარჯა 14,641 მ., ანუ თითო სკო-ლაზე 770,5 მ. თითო მოსწავლეზე დახარ-ჯულა 12,25 მანეთი.

1899 წელს კი მაზრაში ირიცხებოდა ერ-თი ექვს კლასიანი სამოქალაქო, 9 ორკლა-სიანი პირველდაწყებითი და 19 ერთკლა-სიანი სკოლა, რომლებშიაც სწავლობდნენ 2377 ვაჟი და 228 ქალი, სულ 2605 ბავ-შვი. ორთა შუა რიცხვით თითო სას-წავლებელში სწავლობს 89,8 ბავშვი საანგარიშო წელს ამ სკოლებს დაუ-ხარჯავთ 28,710 მ., აქედან სამოქალაქო სასწავლებელს მოხმარებია 12,203 მ. და პირველდაწყებით სკოლებს—16507 მან., ანუ თითო სასწავლებელზე დახარჯულა 589 მ., თითო მოსწავლეზე დახარჯულა 11 მა-ნეთი. 4,3ათას მცხოვრებზე ერთი სკოლა. ხარ-ჯი რომ გავყოთ მცხოვრებთა რაოდენობა-ზე, ერთ სულ მცხოვრებზე მოდის 22 კაპ. წარმატება ათის წლის განმავლობაში გამოი-ხატება შემდეგი რიცხვებით: სკოლათა რაო-დენობამ იმატა 10, ანუ 52,8 პროცენტით, მოსწავლეთა რაოდენობამ კი 1410-ით, ანუ 117,9%. ხარჯმა—14069 მანეთით, ანუ 96%.

ამ მაზრაში ოთხი საქალებო სასწავლებე-ლია, 1889 წელს ამ მაზრაში იყო 12 სამრევ-ლო სკოლა, რომლებშიაც სწავლობდნენ 411 ვაჟი და 38 ქალი, სულ 449 ბავშვი. თითო სკოლაზე მოდის 37,4 მოსწავლე. 1897 წელს კი მაზრაში ირიცხებოდა ერთი მეორე ხარისხის ორკლასიანი სასწავლებე-ლი, 26 ერთკლასიანი და 6 წერა-კითხვის სკოლა, სულ 33 სასწავლებელი. ამ სკო-ლებში სწავლობდნენ 938 ვაჟი და 131 ქა-ლი, სულ 1069 მოსწავლე. თითო სკოლა-ზე მოდის 32,7 ბავშვი. რვა წლის განმავ-ლობაში ამ ტიპის სკოლების წარმატება გამოიხატება: სკოლათა რაოდენობამ იმატა 21-ით, ანუ 175% მოსწავლეთა რაოდენო-ბამ კი 620, ანუ 138%.

მაზრაში 62 ორივე ტიპის სასწავლებე-ლია, რომლებშიაც სწავლობს ვაჟი 3315 და ქალი 339, სულ 3654 ბავშვი. ორივე ტიპის ერთი სკოლა მოდის 2 ათას მცხოვ-რებზე. დაახლოვებით მაზრაში სასკოლო ასაკის ორივე სქესის 17,86 ათასი ბავშვია; ამათგან სწავლობს მხოლოდ 3654 ბავშვი; დანარჩენი 14206 ბავშვი კი უბრალო წე-რა-კითხვასაც მოკლებულია, ანუ 388,8% სკოლას მოშორებულია.

გურია-სამეგრელოში საერთოდ ორივე ტიპის სკოლებში სწავლობენ ვაჟი 12,867 და ქალი 1335, სულ 14202 ბავშვი. სკო-ლის გარედ ღვთის ანაბარადაა დარჩენილი 35,000 ბავშვი ორივე სქესისა. ას მოსწავ-ლე ვაჟზე მოდის მხოლოდ 10,3 მოსწავლე ქალი.

ზემო მოყვანილი ცნობები, მგონია, საკ-მაოდ ნათელსა ჰფენენ, თუ რაოდენადაა გაღვიძებული გურულ-მეგრელთა შორის სწავლა-განათლების შეძენის სურვილი და რა ნაბიჯით მიდის წინ ეს საქმე საქართვე-ლოს ამ კუთხეში.

ნიკო ჯანაშია

ათზედ, ტფილისის გუბერნატორის ბინაზედ გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელის ბ-ნ სვეჩინის თავმჯდომარეობით მოხდება სხდომა ახალქალაქის მაზრაში 1899 წელს მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დამხმარებელ ტფილისის უმთავრეს კომიტეტისა, რომელზედაც განსახილველად ექმნებათ რამდენიმე მიმდინარე საქმე.

✦ იმათ გარდა, რომელნიც ჩვენ უკვე გვქონდა აღნიშნული, საჩუქრები მიუღიათ კიდევ შემდეგ პირთ: ტფილისის სამოსამართლო პალატის თარჯიმანს ბ-ნ არდაზიანს წმ. სტანისლავის მეორე ხარისხის ორდენი; წმ. ანნას მეორე ხარისხის ორდენი განჯის ოლქის სასამართლოს წევრს ბ-ნ აბულაძეს, ერევნის ოლქის სასამართლოს წევრს მიქელაძეს და ყარსის სამხედრო გუბერნატორის საგანგებო საქმეთა მინდობილების მოხელეს ბ-ნ ნინიძეს; ებოძათ დეისტვიტელნი სტატსკი სოვეტნიკობა ეკატერინოდარის ოლქის სასამართლოს თავმჯდომარის ამხანაგს ბ-ნ უთნელიშვილს; გენერალ-ლეიტენანტობა მე 2 კავკასიის ყაზახთა დივიზიის უფროს გენერალ-მაიორს ჯამბაკურიან-ორბელიანს და კავკასიის საარმიო კორპუსის არტილერიის უფროსის თანამდებობის აღმასრულებელს გენერალ-მაიორს ხიმშიაშვილს.

✦ განზრახვა აქვთ დააარსონ ამიერ-კავკასიის სამკურნალო გამგეობაში ახალი თანამდებობა საგუბერნიო ფარმაცევტებისა.

✦ დღეს, 4 დეკემბერს, ტფილისის ქალაქის გამგეობის დარბაზში სხდომა ექმნება ქალაქის სასწავლებელთა გამგე-კომისიას, რომელზედაც განხილულ იქმნებიან შემდეგი საქმეები: 1) განცხადება ტფილისის სახელოსნო სასწავლებლის დირექტორისა სასწავლებელში ერთი მასწავლებლის დანიშვნის შესახებ; 2) განცხადება სახელოსნო სასწავლებლის მასწავლებლის ა. მელიქ-ალავერდოვისა ჯამაგირის მომატების შესახებ; 3) მოხსენება ავლაბრის ქალაქის პირველ დასაწყის სასწავლებლის ზედამხედველისა სასწავლებლის შენობის პატრონის ვარდანოვისაგან პირობის შეუსრულებლობის გამო; 4) მოხსენება ტფილისის სახელოსნო სასწავლებლის დირექტორისა წარსული წლის ხარჯს გადარჩენილ 860 მან. სასწავლებლის მასწავლებელ-მოსამსახურეთა შორის განაწილების შესახებ და სხვანი. სხდომა საღამოს 8 საათზე დაიწყება.

✦ 1901 წლის იანვრისათვის ტფილისის საპატიმროებში სულ ყოფილა 874 ტუსაღი: გუბერნიის საპატიმროში—485, ამათგან კოტრობისათვის — 3, პოლიტიკური დამნაშავე—2, დაბალი წოდების—361 მამაკაცი და 49 დედაკაცი. მეტეხის ციხეში ადმინისტრაციის განკარგულებით—3, პოლიტიკური დამნაშავე — 22, აზნაური — 32 მამაკაცი და 1 ქალი, დაბალი წოდების — 229. („კავკაზ“)

✦ კვირას, 31 დეკემბერს, ავჭალის მცირე წლოვან დამნაშავეთა გამასწორებელ ახალშენში აკურთხეს ტფილისის მდიდარ მოქალაქის ბ-ნ ა. ი. მანთაშევის ხარჯით აშენებული სახლი. ამ დღეს, დილის 11½ საათზედ, ახალშენში მიწვეულ სტუმართათვის ტფილისის სადგურიდან საგანგებო მატარებელი წავიდა. კურთხევას დაესწრნენ ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელი ბ-ნი სვეჩინი; სამოსამართლო პალატის უფროსი თავმჯდომარე სენატორი ვრასკი; თვით ა. ი. მანთაშევი და მრავალი გარეშე საპატიო პირი. შენობის აგება, როგორც გავიგეთ, ბ-ნ მანთაშევს 25,000 დაუჯდა.

✦ როგორც გვატყობინებენ დ. საჩხერიდან, წელს იქ ძლიერ ცუდი მოსავალი ყოფილა საზოგადოდ ჭინახულისა, ყურძნისა, თაფლისა და სხვა მეურნეობის ნაწარმოებისა. განსაკუთრებით მეფუტკრეების ნაწარმოებს წელს ცუდი ამინდები დაუდგა და წინანდელ წლებთან შედარებით თითქმის ერთი მეხუთედი თაფლის გამოსავლისა არ მიუღიათ იქაურ მეფუტკრეებს. წარსულ წელს დ. საჩხერეში, ბ ყ. ჩხეიძის თაოსნობით, შესდგა მეფუტკრეთა ამხანაგობა, რომელსაც მიზნად აქვს გაავრცელოს მთელს მაზრაში ფუტკრის რიგიანი მოვლა-მოშენების საქმე და მოუპოვოს მეფუტკრეობის ნაწარმოებს კარგი ბაზარი. ბ-ნ ჩხეიძის მეცადინეობით აქაურმა მეფუტკრეებმა შემოიღეს გაუმჯობესებული ჩარჩოიანი სკები. საზოგადოდ, ძველებურ ველურის წესით ამჟამად არ უვლიან ფუტკარს. თაფლის მოსავალსა და წმინდა თაფლის სანთელს ჰყიდიან ტფილისის რკინის გზის მომხმარებელ საზოგადოების მაღაზიაში ფუთს—რვა-ათ მანეთამდე; ადგილობრივად კი, ფუთი თაფლის ფასი არ აღემატება 2 მანეთს და 50 კ.—5 მანეთამდის, გზის ხარჯი სად. ჭიათურიდან ქ. ტფილისამდე რკინის გზის მომხმარებელი საზოგადოება ჰკისრულობს. სასურველია, სხვა ჩვენი მხარის მეფუტკრეებმაც დაიკავონ ზემოდ ხსენებულ რკინის გზის მომხმარებელ საზოგადოებასთან საქმე და კარგ ფასებში გაასაღონ მეფუტკრეების ნაწარმოები.

✦ როგორც „ნოვ. ობოზრ.“ ატყობინებენ, ქუთაისის ღარიბ ბავშვთა შემწე საზოგადოებას განზრახვა აქვს დაარსოს სალორიაზე პირველ-დაწყებითი სკოლა. უკვე შემუშავებულ პროექტის მიხედვით, ამ სკოლის შენობას და მის მოწყობას დასჭირდება 7000 მან. სკოლასთანვე დაარსებულ იქნება თავშესაფარი უსახლკარო ბავშვებისათვის.

✦ პირველ იანვარს გაჩენილმა ცეცხლმა 40,000 მანეთის ზარალი მისცა პატრონებს; აქედან 18,000 არხიეპისკოპოვს, 14,000 ოგანეზოვს და 8,000 მათ მდგმურებს. ზოგიერთ მდგმურების ჩვენების თანახმად, პოლიციამ დაატუსაღა სახლის პატრონი ოგანეზოვი, რომელზედაც ეჭვი აქვთ, რომ მან წაუკიდა სახლს ცეცხლი. საქმე გარდაეცა გამომძიებელს.

✦ ტფილისის პოლიცმეისტერის თანამდებობის აღმასრულებელმა წინადადება მისცა პოლიციის ყველა ბოქაულებს, რათა ეხლავე შეატყობინონ მცხოვრებლებს, რომ ნათლიღებას წყალ-კურთხევის დროს სასტიკად აკრძალულია თოფის სროლა. ვინც ამ დღეს თოფს გაისვრის, პასუხის გებაში იქნება მიცემული და იარაღსაც წაართმევენ.

✦ ქალაქის საყასპოების უფროსმა ვეტერინარმა ვართანიანცმა სამსახურს თავი დაანება.

✦ ჩვენ მოგვივიდა მურიეს „Ze Caucase Jllustré“-ს მეათე ნომერი, რომელშიაც, სხვათა შორის, მოთავსებულია „ნაცნობის“ წერილი ქართველთა სწავლა-განათლების შესახებ. ეს წერილი ქართულად დაბეჭდილია „ივერიის“ გუშინდელ ნომერში.

თეატრი

ქართული თეატრი. 2 იანვრის ქართულმა წარმოდგენამ შედარებით კარგად ჩაიარა. გ. ერისთავის კომედია „დავა“ თითქმის მწყობრად და ანსამბლით იყო შესრულებული. ვ. აბაშიძე, ნ. გაბუნია-ცაგარლისა, საფაროვი-აბაშიძისა, კ. მესხი, კ. შათირიშვილი, პ. სვიმონიძე და გ. გედევანოვი უნაკლულოდ ასრულებდნენ თავიანთ როლებს. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ვ. აბაშიძე, კ. შათირიშვილი და ნ. გაბუნია-ცაგარლისა. სრული ბუნებრივობის, გადაუჭარბებლობის და ძალ-დაუტანლობის ბეჭედი ესვა ამ არტისტების გუშინ-წინდელ თამაშს და მაყურებელს ნამდვილი ესტეტიური სიამოვნება აგრძნობინეს, რაიც, საუბედუროდ, ძალიან იშვიათი მოვლენაა ჩვენს სცენაზედ.

„სამზადისი“ უფრო სუსტად შეასრულეს და ამის მიზეზი როლების სრული უცოდინარობა იყო. კარგები იყვნენ აქ ბ-ნნი სვიმონიძე, კანდელაკი და გამყრელიძე, განსაკუთრებით ეს უკანასკნელი. ძალიან კარგი იქნებოდა ქ-ნი ჩერქეზიშვილისა, რომ როლი რიგიანად სცოდნოდა. ეს ნაკლი წინედ არ შეგვიმჩნევია ამ არტისტისათვის. „სამზადისს“ ძალიან აკლდა რეჟისორის ხელი.

პროვინცია

ქ. ქუთაისი. 31 დეკემბერს, შუადღისას, შუაგულ ბაზარში მოხდა შემაძრწუნებელი მკვლელობა: ქუთაისის მომრიგებელ მოსამართლის თარჯიმანს მიხეილ წერეთელს, როდესაც იგი რაღაც რაღაცაებს ყიდულობდა საახალწლოდ, მიეპარა გადამწერი შამე ყიფიანი და სულ ლუკმა-ლუკმად აკუწა.

ბრალი ამ საცოდაობაში ყიფიანზე უფრო სხვას ეკუთვნის. ეს ყიფიანი მსახურებდა ქუთაისის მომრიგებელ სასამართლოში, სადაც წერეთელი იყო, ორი თუ სამი წელიწადი, თუმცა ერთს დღესაც არ იყო იქ გასაჩერებელი, როგორც ჭკუაზე შერყეული ადამიანი. ერთი წელიწადი იქნება მას აქეთ, რაც ყიფიანმა თავის მოსამართლესთან საჩივარი შეიტანა, — ყველა კანცელარიის მოხელეები და მათ შორის მდივანი, მისი თანაშემწე და თარჯიმანიც, ყოველ დამე მაწვალებენო: ამოვა მთვარე თუ არა, შემაჯდებიან ზურგზე და დამარბენიებენო, მერე ზოგი წვერ ულვაშს მპარსავს და ზოგი თავზე რაღაც ბინძურებას მასხავს, რის გამო თმა სულ ჩამომცვივდაო. ამასთანავე ყიფიანი ემუქრებოდათ — თუ მოსამართლემ არ დაგსაჯათ, ყველას დაგხოცავთო. ცხადი იყო, რომ ამისთანა მომჩივანი, როგორც ჭკუაზე შეშლილი, საშიში იყო ყველასათვის, და ამას კარგათ გრძნობდნენ ყველა კანცელარიის მოხელეები და მათ შორის განსვენებული წერეთელიც. იმათი შიში გაორკეცდა მას შემდეგ, როდესაც ყიფიანი გამოეკიდა მოსაკლავად ერთს იმავე დაწესებულების იასაულს, რომელმაც მხოლოდ იმითი იპატივა თავი, რომ გაქცევა მოასწრო და შესამჩნევლად რამდენჯერმე რევოლვერი დაცალა. მაშინ მოხელენი შეეხვეწნენ თავის უფროსს, მოსამართლეს, დაგვიხსენ განსაცდელისაგან, დაითხოვე შეშლილი კაცი, თორემ რაღაც უბედურება მოხდებაო. — უფროსი თითქოს მხოლოდ ახლა მიხვდა თავის ვალდებულებას და გაბედა ყიფიანის დათხოვა, მაგრამ ორი კვირის შემდეგ, სხვისი თხოვნით თუ ბრძანებით, ისევ უკან მიიღო. დაღონდნენ საბრალო მისი თანამოხელეები; «რა გვეშველებაო», მეტყოდა ხოლმე საწყალი წერეთელი: «ოცი წელიწადია ვმსახურობ, თორემ მოვცილდებოდი ხიფათსაო, გვიშველე, გაზეთში მაინც დაგვიწერე სადმე, იქნება მოგვაქციონ ყურადღებაო». — თუ რამდენად ეშინოდათ ყიფიანისა, ადვილად წარმოიდგენთ იქიდან, რომ ხმის გაცემასაც ვერავინ უბედავდა. ჩუმად დაულაგებდენ სტოლზე გადასაწერ ქაღალდებს და ჩუმათვე წაიღებდენ გადაწერილს.

ზემოდ მოხსენებული ყიფიანის საჩივარი მოსამართლემ მხოლოდ რამოდენიმე თვის წინეთ გაარჩია, სულ სდებდა ხოლმე გადაწყვეტას, თითქოს იმასაც ეშინოდა... საჩივარი, რა თქმა უნდა, უყურადღებოდ დასტოვეს, მაგრამ ყიფიანმაც თავისი მუქარა აასრულა. «სამი კიდევ მყავს მოსაკლავი, თუ თავი გავიშვიო», უთქვამს ყიფიანს დაჭერის დროს.

ს. ჯ.

პეტერბურგის ბირჟა 2 იანვარს.

ვექსელის კურსი 3 თვით:

ლონდონზე 10 გირვ. სტ.—ში	93,80
ბერლინზე 100 მარკაში	45,85
პარიზზე 100 ფრანკში	37,40
ლონდონზე ჩეკები	94,70
ბერლინზე „	46,30
პარიზზე „	37,70
ბირჟის დისკონტი	6½—7½

	მყიდ.	გამყ.	გა[illegible]
4% სახელმწიფო რენტა	—	—	9[illegible]
4½% შინაგანი სესხი [illegible]	[illegible]	[illegible]	—
4% გირავნ. ფურც. სახელ. საადგ. მამ. ბანკის	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5% 1 ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	—	—	32[illegible]
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	--	—	28[illegible]
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	216	—	—
3½% გირავ. ფურ. იმავე ბანკისა	87⅝	—	—
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის 5% გირავნ. ფურცლ	—	—	9[illegible]
4½% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა	86¼	—	—
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის 6% გირ. ფურცლ	100	—	—
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	92½	—	—
5% ობლიგაციები ტფ. საკრედიტო საზოგ.	93¾	—	—
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—	—	

რედაქტორი ალ. ჭყონია.

გამომცემელი ალ. ჯაბადარი.

გამოსადეგი ცნობანი

საავადმყოფოები:

ქალაქის სახელმწიფო საავადმყოფო, მ[illegible] ხეილის ქუჩა, სახელმწიფო სახლი. ფასი საე[illegible] თო ოთახში—12 მან. თვ., ცალკე ოთახში—60 მან. თვეში.

ქალაქის სამკურნალო. მუხრანის ქუჩა, ს[illegible] ლი ტერ-ოსიფოვისა. რჩევა 30 კაპ., ღარიბ[illegible] თვის რჩევაცა და წამლობაც უფასოა. სამკურნა[illegible] ლოს გამგე ექიმი გ. თარხნოვი.

ქალაქის სამკურნალოს განყოფილებანი:

ავლაბრისა, კახეთის ქუჩა, სახლი ტერ[illegible] როვისა გამგე ექიმი მირაქოვი.

კუკიისა, ალექსანდროვის ქუჩა, სახლი მე[illegible] ქუმოვისა, ექიმი ნ. კასუმოვი.

ხარფუხისა, ვორონცოვის ქუჩა, სახ[illegible] იედიგაროვისა, ექიმი ტერ-ასატუროვი.

ბავშვების სამკურნალო, ელისაბედის ქუ[illegible] სახლი ჩითახოვისა, ავადმყოფებს უფასოდ აძ[illegible] ვენ რჩევას, გამგე ექიმი გ. ტარსაიძე.

ქალაქის საავადმყოფო სულით ავადმყო[illegible] თა ვის, უფასო, იმყოფება კოჯრის ქუჩაზე[illegible] ბარონისა, ტიზენგაუზენისა და ეჯუბოვის სახ[illegible] ში. ექიმი მ. გედევანიშვილი.

სიფილისით ავადმყოფ ქალთათვის საავ[illegible] მყოფო იმყოფება ავლაბარში, პეტრე-პავლ[illegible] ეკლესიასთან. 25 ადგილი უფასოა, 15 ადგი[illegible] — ფასიანი. თვეში დირს 12 მან. ექიმი ის[illegible] მანოვი.

გადამდებ სენით ავადმყოფთათვის უფა[illegible] საავადმყოფო. გამგე ექიმი გულულიანცი.

ქალაქის უფასო ღამე თავ-შესაფარი სახლები:

1) ვორონცოვის ქუჩა, მექქსე ნაწილი ს[illegible] ლი მელიქიანცისა.

2) დიდუბეში, სახლი გოლდლიუსტისა.

ნიხრი

ხორცი ძროხისა	1 გ. 8½
სუკი	» —15
» ცხვრისა	» — 8½
» ღორისა	» —12
» კამეჩისა	» — 8
» ღორის ბარკალი სალორეთ	» —15

(ძროხისა და ცხვრის ხორცს იის ფერი ბეჭედი ადევს, კამეჩს—მწვანე ღორს—დამღა).

პური ფურნისა	I	ხარ.	1 გირ.	5
» »	II	»	» »	3½
» »	III	»	» »	3
იგივე თორნისა	I	»	» »	5
» »	II	»	» »	4
» »	III	»	» »	3½
ლავაში ჯვ. მ.მ.	I	»	» »	6
» » »	II	»	» »	4